

CUPRINS

INTRODUCERE	7
Capitolul I. RADIOGRAFIA UNEI TRANSFORMĂRI.....	9
A. CĂRĂMIZI MASCATE	9
B. ADAPTARE SAU ADOPTARE	10
1. Sfântului Adrian din Senatul roman	12
2. Sfinții mucenici fără arginți	15
3. Templul lui <i>Divo Antonino et Divae Faustinae</i>	25
4. Sfânta pasăre care nu zbura	27
5. Sfântul de pe insula în care nu a fost niciodată.....	28
6. Mai puternic decât Hercule și Portunus	33
7. „Gura adevărului” nu spune adevărul!	37
8. Mausoleul unei sfinte, care sfântă nu a fost	38
9. Minerva din Calcidica versus Maria din Nazaret	39
10. Panteonul creștin cu moșteniri păgâne	43
11. Când <i>Deus Sol Invictus</i> devine creștin	45
12. Soarele lui Aurelian și capul lui Ioan Botezătorul.....	50
Capitolul II. FABRICA DE SFINȚI.....	53
A. PROCESUL CANONIZĂRII.....	55
1. Foame de minuni!	55
2. Fabrica de sfinți	56
B. UNDE ESTE SECRETUL?	58
Capitolul III. EVOLUȚIA SAU INVOLUȚIA CREDINȚEI	62
A. DE LA SINODUL DIN ELVIRA LA CEL DIN NICEEA	62
B. SFINȚII ÎMPĂRAȚI ȘI MOȘTENIREA LOR	68
1. Victoria crucii	71

2. Edictul lui Constantin	74
3. Botezul lui Constantin	81
4 „Donația” lui Constantin	84
Capitolul IV. FURTA SACRA	90
A. SITUAȚIA DIN EVUL MEDIU.....	90
B. COMERȚUL CU ACTE ÎN REGULĂ	92
1. Comerțul italian	92
2. Comerțul din Asia	98
3. Comerțul din Nordul Europei	100
B. FURTUM SACRUM	103
1. Furturi care au făcut istorie.....	103
2. Venetia	107
3. Furturi celebre	108
C. ASTĂZI.....	115
D. CONCLUZIE.....	121
Capitolul V. „CUM SĂ FACI UN SFÂNT DIN EL...?”	122
A. ȘTEFAN CEL MARE, ÎN VIZIUNEA LUI PETRE TUȚEA	122
B. SF. PARASCHEVA SAU SF. VİNERİ?.....	128
C. CONCLUZIE.....	137
Capitolul VI. RELICVELE LUI ISUS	138
ÎN ALTARUL DIN SFÂNTA SFINTELOR.....	139
CONCLUZIE	142
Capitolul VII. REFORMĂ ÎN PARADIS.....	144
A. SFINȚI INEXISTENȚI	144
B. EPURAREA SFINȚILOR	147
1. Sf. Bonifaciu și Sf. Alexie, o istorie falsă de o mie de ani ..	147
2. Sfânta Veronica, cea care n-a fost decât un ștergar	153
3. Sfântul Gheorghe și-a pierdut dragonul.....	158

4. „Pacea să fie cu tine, Filomena!”	162
5. „Cartwheel”-ul Sfintei Ecaterina	165
7. Șapte somnoroși care nu s-au culcat niciodată	168
8. Bibiana, unde ești ?	172
9. Sfinții care lipsesc din Biserică lui Constantin	173
10. Felicola, Tecla, Flavia Domitila nu vor să se mărite	175
11. Călugărița pe nume Eufrosina din Alexandria	178
12. Galazio și Episteme	179
13. „Sf. Gennar a ajuns în seria BI!”.....	179
14. Cine vorbea cu Ioana d'Arc?	182
15. Iosif din Copertino – sfântul zburător	183
16. Sfântul care a făcut pact cu diavolul.....	184
17. Marcellin, papa care și-a inventat martiriul.....	184
18. Oliva din Palermo vine din Tunisia	186
19. Trifon, păzitor de gâște	186
20. Lucia și Geminian, epurați din calendar.....	187
21. Maximin din Aix și Maria Magdalena – o copie europeană .	188
22. Prudențiana, Prisca – fără probel.....	188
23. Ursula și 11 000 de fecioare	189
C. CONCLUZIE.....	192
Capitolul VIII – O ALTĂ ISTORIE A SFINȚILOR	194
A. MARTORII DIN VECHIUL TESTAMENT.....	194
1. Sensul cuvântului „sfânt”	194
2. Dinamica dăruirii	196
B. MARTORII DIN NOUL TESTAMENT.....	198
C. VEȘTI BUNE ȘI RELE CU PRIVIRE LA SFINȚENIE.....	200
1. Vești rele.....	200
2. Vești bune.....	200
D. SFINȚII DE TOATE ZILELE	202
CONCLUZIE	203
BIBLIOGRAFIA.....	205

CAPITOLUL I

RADIOGRAFIA UNEI TRANSFORMĂRI

Cărămizi..., cărămizi..., cărămizi...

Cărămizi..., cărămizi..., cărămizi...

Ați ascultat poezia „Cărămizi”.

A. CĂRĂMIZI MASCATE

Dintotdeauna, cărămizile nu au fost doar simple piese într-o construcție, ci și posibile obiecte într-un muzeu. Martore ale trecutului, ele încă dovedesc că ceea ce a fost construit are importanță. Așa se face că monumentele egiptene, obeliscurile și statuile din piețele romane au fost transferate de la Heliopolis și Alexandria, sfesnicul cu șapte brațe, masa pâinilor și alte obiecte au fost aduse de la Ierusalim⁴ la Roma, caii de bronz care împodobesc Piața Sf. Marcu din Veneția au fost luați de la Constantinopol, și exemplele pot continua. Schimbarea destinației inițiale nu a fost ceva rău și de multe ori a dus chiar la salvarea obiectelor, însă, când împreună cu „cărămizile” a fost luat și spiritul care se ascunde acolo, rezultatul a fost confuzie.

⁴ Aduse de Titus în urma cuceririi Ierusalimului în anul 70 d.Hr., obiectele se pot vedea pe Arcul lui Titus.

Mare confuzie!

În Evul Mediu, atunci când lumea a înțeles că bunul-simț nu poate salva operele de la distrugere, sau clădirile de la jaf, s-a propus recuperarea lor prin adopție. Așa se face că, la început mai timid, apoi tot mai hotărât, obiecte de cult sau clădiri antice au început să fie reutilizate. De exemplu, pietrele prețioase din coloanele imperiale puteau să fie incluse în diademe și obiecte liturgice, *Cupa Ptolemeilor*, considerată o capodoperă sculptată în piatră de sardonix, cu scene din ritualurile dionisiace, în anii 481–483 d.Hr. a fost luată de franci și donată Abației Saint-Denis, unde a fost transformată în potir de împărtășanie, dipticele consulare romane din fildeș au fost folosite pentru coperțile evangeliilor, sarcofagele antice au devenit baptisterii creștine, coloanele romane au fost mutate în biserici, statuile transformate în sfinți, iar urnele funerare antice au devenit bazine pentru apa sfintită⁵. Însă toate acestea sunt nimic în comparație cu adoptarea templelor pagâne, care au devenit biserici, și a eroilor legendari, care au devenit sfinți. Adoptare care, din nefericire, a devenit adaptare.

B. ADAPTARE SAU ADOPTARE

În jurul anilor 1500, Don Pietro Ricordato, călugărul și decanul Școlii de Teologie de la Biserica Sf. Pavel, din afara zidurilor Romei, scria următoarele cuvinte:

Templele antice au fost consacrate lui Hristos, Panteonul lui Giove a devenit Sf. Maria Rotonda; Templul lui Romulus, edificatorul Romei, din Via Sacra în For, astăzi este Biserica Sf. Cosma și Damian. În Forul Boario, Templul

⁵ Numărul obiectelor adoptate din culturile paleocreștine este foarte mare. Vezi Renata Tatomir, *Aspecte din istoria reutilizării și recuperării antichităților egiptene*, București, p. 12.

Ce este un sfânt? Dacă sfintii sunt personaje pozitive, de ce se spune în popor că „până la Dumnezeu te mănâncă sfintii”?

Cum au ajuns sfintii din persoane despre care se spune că au avut o viață meritorie să-l „mănânce” pe cel ce vrea să ajungă la Dumnezeu?

Și mai ales cât din viața lor a fost realitate și cât legendă?

Fabrica de sfinti este o investigație sinceră și bine documentată despre un fenomen care a marcat decisiv istoria bisericii creștine. Sfinții nu sunt astăzi doar modele de pietate și evlavie oferite ca pildă credincioșilor, ci mult mai mult decât atât. Ei sunt considerați patronii spirituali ai unor localități sau biserici, rămășițele lor trupești sunt prețuite ca adevărate comori făcătoare de minuni, un număr impresionant de oameni se adună pentru a-i venera în procesiuni, iar câștigul finanțiar provenit din promovarea cultului lor nu este nicidcum de neglijat. Este asta însă ceea ce și-au dorit ei? A poruncit Scriptura să facem aşa?

Dincolo de legende și tradiții, creștinismul are nevoie să redescopere puterea uimitoare a adevărului. Isus a spus despre Sine cu autoritate: „Eu sunt... Adevărul” și urmașii Săi au nevoie să își zidească orice convingere și credință pe adevăr. Doar adevărul are putere să ne facă liberi și să ne conducă la Dumnezeu. Adică exact ceea ce ne dorim fiecare dintre noi.

Benone Lupu s-a născut în 1966 la Târgu Neamț. Este doctor în teologie și pastor în Biserica Adventistă din Italia. A mai publicat la Editura Viață și Sănătate lucrările: *A fost vreodată Petru la Roma?*, *Perspectivă din abis*, *Maica Domnului pe care n-am cunoscut-o și Valdenzii*.